

TERSTOND
TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Algemene
Fiscale Politiek

Persoonsgegevens

nota

Verzenden evaluatie heffingskortingen en tariefstructuur

Datum

23 april 2024

Notanummer

2024-0000238813

Bijlagen

1. Brief aan Tweede Kamer
2. Brief aan Eerste Kamer

Aanleiding

Vanmorgen is de politieke vierhoek akkoord gegaan met verzending van het evaluatierapport van de heffingskortingen en tariefstructuur in de inkomstenbelasting.

Beslispunten

Wij verzoeken u om de brieven aan de Eerste Kamer en de Tweede Kamer terstond te ondertekenen, zodat wij ze vrijdag nog kunnen verzenden.

Graag ook uw akkoord voor openbaar maken van de voorliggende nota en van de eerdere nota met betrekking tot dit rapport¹, conform de beleidslijn Actieve Openbaarmaking.

Kernpunten

- U heeft bij de behandeling van de VJN in 2023 aan het lid Van Rooijen toegezegd om de evaluatie ook aan de Eerste Kamer te doen toekomen.
- Vanwege het aankomende meireces vragen wij u de brieven terstond te ondertekenen. Ze zullen dan komende vrijdag na de MR aan beide Kamers worden verzonden.
- De twee brieven zijn identiek, met de uitzondering dat aan de brief voor de Eerste Kamer twee zinnen over de toezegging zijn toegevoegd.

Communicatie

Geïnteresseerde journalisten worden gewezen op de evaluatie.

Politiek/bestuurlijke context

Het lid Van Rooijen heeft in een brief van 11 april vragen aan u gesteld naar aanleiding van het rapport Aanpak Fiscale Regelingen. Een deel van die vragen ziet op deze evaluatie. Die vragen zullen na het meireces worden beantwoord.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

¹ De nota met nummer 2024-0000230208

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de minister

**Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Algemene
Fiscale Politiek**

Persoonsgegevens

nota

Evaluatie heffingskortingen en tariefstructuur in box 1

Datum

12 april 2024

Notanummer

2024-0000230208

Bijlagen

1. Kamerbrief evaluatie heffingskortingen en tariefstructuur
2. Rapport onderzoek heffingskortingen en tariefstructuur
3. Bijlagen bij rapport onderzoek heffingskortingen en tariefstructuur

Aanleiding

Wij hebben van onderzoeksbureau CentERdata het evaluatierapport van de heffingskortingen en tariefstructuur in box 1 ontvangen. Voor verzending aan de Eerste en Tweede Kamer hebben wij een concept-aanbiedingsbrief opgesteld.

Beslispunten

Bent u (stasFB) akkoord met agendering van deze brief en het rapport in de politieke vierhoek van dinsdag 23 april?

Kernpunten

- Bijgevoegd vindt u het evaluatierapport van de algemene heffingskorting, de arbeidskorting (AK), de IACK, de ouderenkorting, de alleenstaande ouderenkorting en de jonggehandicaptenkorting (JGK). De onderzoekers hebben ook het systeem van heffingskortingen en de afschaffing van de overdraagbaarheid van de kortingen geëvalueerd.
- De AK, de IACK en de JGK staan op de begroting van SZW. Het rapport en de brief worden parallel aan de Minister van SZW en de Minister voor Armoedebeleid aangeboden.
- Het rapport en de brief worden parallel aangeboden aan de ambtelijke vierhoek van 16 april.
- In de brief hebben wij het rapport samengevat. Vanwege de demissionaire status van het kabinet wordt er geen inhoudelijke appreciatie van de bevindingen gegeven en worden er geen maatregelen toegezegd. Wel staat er – net als in eerdere aanbiedingsbrieven van evaluaties in de demissionaire periode – dat vervolgstappen aan een volgend kabinet zijn.
- Na akkoord van de politieke vierhoek ontvangt u (stasFB) de definitieve brief ter ondertekening. U zal de brief dan versturen mede namens de Minister van SZW en de Minister voor Armoedebeleid.

Toelichting

- In de begeleidingscommissie van het onderzoek zaten ambtelijk FIN, ambtelijk SZW, een medewerker van het CPB en *associate professor* economie aan de Persoonsgegevens
- Het rapport is deels positief en deels negatief over de heffingskortingen.
- Positief is dat de heffingskortingen een gericht inkomensbeleid mogelijk hebben gemaakt en dat zij ondersteuning geven aan kwetsbare groepen.

16.04.24

ja

[Handwritten signature]

- Tegelijkertijd blijkt dat de grenzen daarvan nu bereikt zijn: steeds meer mensen kunnen niet al hun kortingen verzilveren, omdat ze al geen belasting betalen. Zij kunnen dus niet geholpen worden door verdere verhogingen van de heffingskortingen. Dit speelt vooral bij de ouderenkorting, de alleenstaande ouderenkorting en de IACK.
- De onderzoekers geven ter overweging mee om enkele kortingen om te zetten in een directe subsidie.
- De onderzoekers plaatsen stevige kanttekeningen bij de instrumentele werking van de IACK en de arbeidskorting. Deze kortingen hebben als doel om het arbeidsaanbod te vergroten middels een financiële prikkel. Belastingplichtigen blijken de kortingen slecht te kennen en slecht te begrijpen, waardoor deze prikkel minder goed werkt. De onderzoekers linken dat aan de complexiteit van het stelsel.
- De onderzoekers geven enkele concrete suggesties om de communicatie richting de burger te verbeteren. Tegelijkertijd stellen zij dat ook het stelsel zelf eenvoudiger en begrijpelijker moet worden. Zij doen een voorstel om de kortingen te vervangen door belastingvrije voeten.
- Een interessante bevinding van de onderzoekers betreft de gepercipieerde marginale druk. Uit het onderzoek blijkt dat mensen met een lager inkomen doorgaans hun marginale druk overschatten en dat mensen met een hoger inkomen die juist onderschatten. Sowieso lijken mensen bij de inschatting van de eigen marginale druk geen rekening te houden met op- en afbouw van toeslagen en heffingskortingen, maar af te gaan op het tarief van de belastingschijf. Dat betekent dat opbouwtrajecten die de marginale druk moeten verlagen minder goed werken dan beoogd, terwijl afbouwtrajecten in de praktijk minder schadelijk zijn dan verwacht.

Communicatie

Uw woordvoerders zijn aangehaakt. Vóór ondertekening ontvangt u meer informatie over de communicatie.

Politiek/bestuurlijke context

U heeft bij het plenaire debat over de Voorjaarsnota in 2023 aan het lid Van Rooijen toegezegd om deze evaluatie ook met de Eerste Kamer te delen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.